

RAADSVRAGEN ZONDER ANTWOORD

Nummer : 192-192
Onderwerp : IHP onderwijs
Portefeuillehouder : Marian van der Weele
Datum : 30 juni 2026

Vragen van de fractie van PRO aan het college van burgemeester en wethouders (ingezonden op 30-06-2026)

Aanleiding/toelichting:

In het document integraal huisvestingsplan onderwijs wordt ingegaan op de toekomst van de scholen in Waterland. Dit is erg belangrijk gezien de demografische ontwikkelingen die gaande zijn binnen onze mooie gemeente. Om een zo goed mogelijke zienswijze te geven over de toekomstige huisvesting hebben wij enkele vragen opgesteld die ons helpen om een beter advies te geven aan het college. Vandaar de volgende vragen.

Vraag 1

Hoe robuust zijn de gehanteerde leerling prognoses, en hoe wordt omgegaan met onzekerheden door woningbouwontwikkelingen en krimp in kleinere kernen?

Vraag 2

Zijn er scenario's voor groei/krimp uitgewerkt en wat betekent dit voor investeringsbeslissingen op lange termijn?

Antwoord 1 en 2

De gehanteerde leerlingenprognoses worden iedere twee jaar geactualiseerd en zijn een afgeleide van de bevolkingsprognose en het belangstellingspercentage. Daarnaast wordt bij (vervangende) nieuwbouw een actuele leerlingenprognose opgesteld. De bevolkingsprognose voor leerlingen in de schoolgaande leeftijd wordt vooral beïnvloed door woningbouw en verhuizingen. Met name woningbouw is daarbij een onzekere factor. Ook het belangstellingspercentage is aan veranderingen onderhevig, afhankelijk van de kwaliteit en populariteit van scholen. Leerlingenprognoses zijn daarom nooit robuust. Dit vraagt vooral goed en open overleg tussen gemeenten en schoolbesturen over trends en ontwikkelingen, zodat tijdig kan worden bijgestuurd. De schoolbesturen en het college zijn zich hiervan bewust en voeren hierover regelmatig overleg.

De vraag over woningbouwontwikkelingen en krimp in kleine kernen kent veel facetten en overstijgt het onderwerp onderwijshuisvesting. De afhankelijkheid van woningbouw en de woningbouwplanning is groot. Daarom worden de leerlingenprognoses gedeeld met het college en de adviseurs op het gebied van woningbouw. Omgekeerd worden ontwikkelingen in de woningbouwplanning en de feitelijke realisatie daarvan betrokken bij de actualisatie van de leerlingenprognoses. De daadwerkelijke krimp kan vanuit onderwijshuisvesting niet worden beïnvloed. Wel kan de aanwezigheid van een school bijdragen aan de aantrekkelijkheid van een kern. Een mogelijk gevolg van krimp kan de sluiting van scholen zijn. Schoolbesturen kunnen scholen onder de opheffingsnorm momenteel in stand houden door de regeling voor de gemiddelde schoolgrootte. Deze regelgeving staat echter ter discussie, evenals de kleine scholentoeslag. De suggestie van de gemeenteraad om sluiting van scholen in kleine kernen te voorkomen

door een opheffingsnorm voor kleine kernen en een opheffingsnorm voor Monnickendam, kan hieraan een belangrijke bijdrage aan leveren.

In de huidige kleine kernen is sprake van relatief veel bestaande schoolgebouwen. Leegstand drukt daarbij op de exploitatie en op de middelen van het schoolbestuur. Ook heeft de gemeente kosten zonder dat daar inkomsten in het gemeentefonds tegenover staan. Verhuur van gebouwdelen, multifunctioneel gebruik en het bij nieuwbouwprojecten toepassen van een adaptief ontwerp, waarbij gebouwdelen eenvoudig kunnen worden gedemonteerd of aangepast, kunnen bijdragen aan doelmatiger gebruik van schoolgebouwen. Bij tijdelijke groei kan tijdelijke huisvesting een oplossing bieden, al is dit wel een kostbare oplossing.

Het Integraal Huisvestingsplan bevindt zich momenteel in de analysefase, waarin mogelijke oplossingsrichtingen worden verkend. De input van de gemeenteraad wordt daarbij gebruikt om deze oplossingsrichtingen verder uit te werken. Mogelijke oplossingen vragen ook om draagvlak bij de schoolbesturen en om bestuurlijke afstemming. Zodra het college weer volledig is, worden deze bestuurlijke gesprekken voortgezet.

Vraag 3

Op welke wijze zijn alle schoolbesturen en individuele scholen betrokken bij deze herijking, en hoe wordt hun inbreng zichtbaar verwerkt in de uiteindelijke keuzes?

Antwoord 3

Alle vijf schoolbesturen werken mee aan de herijking van het IHP. Ten aanzien van de schoolbesturen (in het voortgezet onderwijs) is op verzoek de Purmerendse Scholengroep al intensiever betrokken geweest dan ZAAM. De overige schoolbesturen (in het primair onderwijs) CPOW, Esprit en OPSPOOR nemen volledig deel aan het proces. Over de aanpak en de thema's heeft in december 2025 een gezamenlijke sessie plaatsgevonden met de vertegenwoordigers van alle schoolbesturen. Deze aanpak is beschreven in het 'Raadsinformatiedocument procesherijking IHP' van 30 januari 2026 (192-181).

Voor de beoordeling van de kwaliteit van de schoolgebouwen is niet gekozen voor kostbare technische rapportages. In plaats daarvan hebben de vertegenwoordigers van de schoolbesturen zelf met de gemeente de kwaliteit van de gebouwen beoordeeld tijdens een gezamenlijk ronde langs de scholen in Waterland. Voor het Bernard Nieuwentijt College was er al een rapport beschikbaar vanwege beëindiging van de doordecentralisatie.

In april 2026 is de analyse van de onderwijshuisvesting in Waterland met vertegenwoordigers schoolbesturen van de schoolbesturen voor het primair onderwijs besproken en waar nodig aangevuld. Het conceptrapport wordt ook met de medewerkers van het schoolbestuur gedeeld, zodat zij mogelijke correcties en aanvullingen kunnen doen. Vervolgens vindt het Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) plaats, met als doel overeenstemming te bereiken en het concept IHP als een gezamenlijk gedragen voorstel aan de gemeenteraad voor te leggen. Het is aan de schoolbesturen om hun eigen scholen bij dit proces te betrekken.

Vraag 4

Is er draagvlak voor de voorgestelde richtingen, met name rond schaalgrootte en multifunctioneel gebruik?

Antwoord 4

Bij de schoolbesturen bestaat draagvlak om met voorstellen te komen. De inbreng van de gemeenteraad tijdens de oordeelsvormende vergadering van 25 juni 2026 heeft hieraan bijgedragen.